

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
despre controlul constituționalității Hotărîrii Parlamentului
nr. 1521-XIII din 19 februarie 1998 "Asupra Programului de acțiuni
primordiale de protecție a mediului în municipiul Chișinău
pentru anii 1998-2001"

Nr.29 din 01.10.98

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.96/39 din 22.10.1998

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător-raportor
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător
Ion VASILATI - judecător

cu participarea Alionei Balaban, grefier, reprezentantului Parlamentului Ion Creangă, șef al sectorului pentru legătura cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului, în lipsa reprezentantului Guvernului, legal citat, călăuzindu-se de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 16 alin. (1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității Hotărîrii Parlamentului nr. 1521-XIII din 19 februarie 1998 "Asupra Programului de acțiuni primordiale de protecție a mediului în municipiul Chișinău pentru anii 1998-2001".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Guvernului, depusă la 26 mai 1998, în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 23 iunie 1998, sesizarea în cauză a fost acceptată pentru examinare și inclusă în ordinea de zi.

Analizînd materialele dosarului, audiind informația judecătorului-raportor, explicațiile reprezentantului Parlamentului,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

La 19 februarie 1998 Parlamentul a adoptat Hotărîrea nr. 1521-XIII "Asupra Programului de acțiuni primordiale de protecție a mediului în municipiul Chișinău pentru anii 1998-2001", prin care a aprobat programul nominalizat (în continuare- Hotărîrea Parlamentului nr. 1521-XIII, Programul A.P.P.M.).*

* M.O., 1998, nr. 22-23, art. 137.

Potrivit prevederilor Hotărîrii Parlamentului nr. 1521-XIII, Fundația Ecologistă din Moldova "Mold-Eco" și Societatea pe Acțiuni "Boeana-group" au fost desemnate în calitate de executori ai Programului A.P.P.M. S-a considerat oportun de a scuti pentru perioada 1 ianuarie 1998-31 decembrie 2001 de taxa pe valoarea adăugată, de accize, de taxa vamală și impozitul pe venit Fundația Ecologistă din Moldova "Mold-Eco" - pentru activitatea economică legată nemijlocit de protecția și asanarea mediului - și Societatea pe Acțiuni "Boeana-group" - pentru activitatea economică legată de importul și desfacerea produselor petroliere, producerea și comercializarea produselor din tutun, a vinului și coniacului, în condițiile prevăzute în hotărîre.

Totodată, Parlamentul, prin Hotărîrea nr. 1521-XIII, a însărcinat Guvernul să prevadă în legea bugetului pentru fiecare an al perioadei de realizare a Programului A.P.P.M. facilitățile fiscale și vamale

specificate în Hotărîrea Parlamentului pentru F.E. "Mold-Eco" și S.A. "Boeana-group".

Guvernul consideră că prevederile hotărîrii contestate contravin Constituției și solicită recunoașterea Hotărîrii Parlamentului nr. 1521-XIII drept neconstituțională.

Constatînd că Parlamentul nu a menționat în Hotărîreanr. 1521-XIII dacă Programul A.P.P.M. este parte a acestei hotărîri, Curtea Constituțională se limitează doar la examinarea conținutului hotărîrii contestate.

Analizînd materialele dosarului, circumstanțele stabilite în cadrul dezbaterilor pe marginea obiectului sesizării, Plenul Curții Constituționale conchide că Hotărîrea Parlamentului nr. 1521-XIII stabilește, de fapt, mecanismul de asigurare financiară a executării Programului A.P.P.M. Potrivit Hotărîrii menționate, Fundației Ecologice "Mold-Eco" și Societății pe Acțiuni "Boeana-group" pentru anumite activități economice li se acordă facilități fiscale anuale, iar în sarcina Curții de Conturi se pune exercitarea controlului asupra folosirii mijloacelor financiare acumulate de către executorii Programului A.P.P.M. ca urmare a facilităților fiscale și vamale acordate.

Acțiunea Hotărîrii Parlamentului nr. 1521-XIII se extinde asupra întregului termen de realizare a Programului A.P.P.M. și poate fi suspendată de Parlament, la recomandarea Curții de Conturi, în baza raportului anual al acesteia prezentat Parlamentului. Această stipulare de asemenea denotă esența obiectului Hotărîrii Parlamentului nr. 1521-XIII, și anume: acordarea efectivă a înlesnirilor fiscale executorilor Programului A.P.P.M.

Curtea Constituțională reține că scutirea unor agenți economici de obligațiuni fiscale prin hotărîre a Parlamentului (și nu prin lege) contravine principiilor consfințite în art. 9 alin. (3), art. 66 pct. c) și h), art. 126 alin. (2) lit. b) din Constituție, art. 8 alin. (1) din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 "Cu privire la antreprenoriat și întreprinderi" și art. 5 alin. (1) din Legea nr. 906-XII din 29 ianuarie 1992 "Privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței", în care se stipulează că statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, să protejeze concurența loială, creînd un cadru legislativ favorabil valorificării tuturor factorilor de producție. Potrivit art. 58 alin. (2) din Constituție, sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.

În afară de aceasta, conform prevederilor art. 7 alin. (1) din Legea nr. 1198-XII din 17 noiembrie 1992 "Privind bazele sistemului fiscal", art. 7 alin. (2) din Codul fiscalnr. 1163-XIII din 24 februarie 1997, pe parcursul anului fiscal (calendaristic) modificarea cotelor și aplicarea facilităților fiscale se permit numai concomitent cu modificarea corespunzătoare a bugetului de stat.

Sistemul financiar-creditar al Republicii Moldova prevede reglementarea prin lege a formării, administrării, utilizării și controlului resurselor financiare ale statului, ale unităților administrativ-teritoriale și ale instituțiilor publice (art. 130 alin. (1) din Constituție). De asemenea, prin lege, potrivit art. 132 alin. (1) din Constituție, se stabilesc impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat.

Guvernul, conform art. 131 alin. (2) din Constituție și art. 12 pct. 3) din Legea cu privire la Guvern, elaborează anual proiectul bugetului de stat, stabilește proporții raționale de folosire a venitului național, inclusiv pentru dezvoltarea economiei naționale, elaborează, coordonează și realizează programele de dezvoltare economică și socială a republicii, iar potrivit art. 31 și art. 40 din Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar, este responsabil pentru executarea bugetului de stat și prezintă Parlamentului proiectele de rectificare a legii bugetare anuale cu includerea estimării revizuite de venituri, de cheltuieli obligatorii și de deficit sau de excedent rezultat. Avînd în vedere însă conținutul Hotărîrii Parlamentului nr. 1521-XIII, organul

împuternicit cu executarea bugetului de stat a fost exclus din procesul legislativ. Este evident că în cazul de față prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1521-XIII a fost ignorat principiul constituțional de separație și colaborare a puterilor. În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției (art. 6 din Legea Supremă).

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a), art. 140 din Constituție și art. 62 lit. a) din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Se declară neconstituțională Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1521-XIII din 19 februarie 1998 "Asupra Programului de acțiuni primordiale de protecție a mediului în municipiul Chișinău pentru anii 1998-2001".

2. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării, este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 1 octombrie 1998.
Nr. 29.